

kunne fremføre Klager over Ejerens Forhøjelse af Huslejen, medens Lejeren af større Lejligheder vil være saaledes stillet, at han under Forhandlinger med Ejeren, der hyppigst vil finde Sted personligt, ikke vil have den samme Vanskelighed ved overfor ham at kunne henvise til, at han maatte ønske Sagen afgjort af Nævnet. Man har draget Grænsen ved Hjælp af to Kriterier, Værelsetallet og Lejesummens Størrelse. Grænsen for Lejen er sat ved 500 Kr., og Lejlighederne er delte i en Gruppe med højst 3 Værelser, herunder ikke iberegnet Køkken og Pigeværelse, og en anden Gruppe, som har mere end tre Værelser. Jeg behøver ikke at nævne de forskellige Bestemmelser, der har en mere detailmæssig Karakter, og som gaar ud paa at pege paa alle de forskellige Forhold, som under Sagens Behandling kan tænkes at opstaa. Jeg skal kun nævne, at der i Konsekvens af hele Lovgivningens Karakter er indført den Bestemmelse, at hvis Lejligheden ikke var udlejet den 1. April 1916, er det det sidst betalte Lejebeløb, der er det afgørende, og hvis Lejligheden aldrig har været lejet ud, skal Ejeren indhente Nævnets Billigelse til Lejens Fastsættelse. Dog er der for Nybygningers Vedkommende taget det udtrykkelige Forbehold, at Nævnet ikke blot skal gaa ud fra, hvad der efter dets Skøn vilde være en rimelig Leje under normale Forhold, som jeg citerede, med Tillæg for Stigning i Rente og Driftsudgifter, men der skal ogsaa tages Hensyn til Byggeomkostningerne. Og det er udtrykkelig i Folketingsudvalgets Betænkning og gennem Udtalelser i Folketinget fastslaaet, at under disse Byggeomkostninger maa henregnes alle de Omkostninger, som Ejeren maatte have haft ved Nybygningens Opførelse. Det er sikret, at der ved Nybygningers Opførelse skal tages Hensyn til den Bekostning, de nu medfører, og at fuld normal Forrentning nu skald kunne finde Sted ved Fastsættelse af Lejen. Og da de Mennesker, der har med denne Afgørelse at gøre, er bestemte saaledes, at al mulig Sagkundskab er til Stede og Upartiskheden er sikret gennem Formanden personlig, tror jeg ikke, der kan være nogen Ængstelse med Hensyn til dette Forhold. Ved en Nybygning vil sikkert den nødvendige Leje blive godkendt af Nævnet.

Det Lovforslag, der sikrede Grundejerne deres Prioritetsforhold, nød her en hurtig og velvillig Behandling, og jeg kan derfor ikke antage, at dette høje Ting vil være mindre tilbøjeligt til at sikre den store Del af Befolkningen, der ikke er

i Stand til at have eget Hus, en lignende Ro og Tryghed. Lovforslaget har jo været kendt af alle Rigsdagens Medlemmer, siden det blev fremsat den 11. April, og jeg tør sige, at hver Dag Lovforslagets Vedtagelse opsættes, er til Skade for de rolige Forhold paa dette Omraade. Jeg tror derfor, at det vil være særdeles ønskeligt, om det hurtigt blev klart, at en Ordning som den her foreslaaede vil blive Resultatet af Rigsdagens Overvejelser af dette Spørgsmaal. Jeg skal dermed anbefale Lovforslaget til hurtigst mulig Fremme.

Poul Rasmusen: Under normale Forhold har vi i den frie Konkurrence den bedste, sundeste og sikreste Regulering af de Forhold, her er Tale om. Indgriben fra Statsmagtens Side kan kun være berettiget ved ganske abnorme, ekstraordinære Forhold. Da saadanne imidlertid er til Stede, vil vi ikke modsætte os Indgreb, hvor en Ejer søger at benytte den vanskelige Situation paa ublu Maade. Lovforslagets Bestemmelser i saa Henseende kan vi altsaa gaa med til at vedtage, men vi ønsker ikke unaturlige Indgreb i Kontraktfriheden. Vi vil ikke have en Lov, hvis Følger vil blive, at Byggeriet hemmes med heraf følgende Mangel paa Boliger, vi vil ikke stemme for en Ordning, der betydelig vil indskrænke Reparationerne af Lejlighederne, hvilket vil være ubehageligt for Lejerne og skadeligt for Haandværkerstanden og de dertil knyttede Arbejdere. Vi ønsker derfor nærværende Lovforslag ændret paa forskellige Punkter. Den højtærede Minister udtalte nu, at det var ønskeligt, at dette Lovforslag blev hurtigt gennemført. Jeg erkender dette og vil ogsaa bidrage med dertil, men jeg maa dog sige, at naar Lovforslaget er forelagt i den Form, hvori det er forelagt, naar der er Udsigt til, at Loven gennemføres, og naar der er Udsigt til, at Loven i alt Fald for en Del for et enkelt Tidsrum vil faa tilbagevirkende Kraft, forekommer det mig, at det maa være tilstrækkeligt til i det store og hele at skabe den Tryghed, som den højtærede Minister talte om, vel at mærke, naar der ikke hængaar alt for lang Tid, før Lovforslaget ophøjes til Lov. Men det Spørgsmaal, der her skal lovgives om, er ganske nyt, og i den foreliggende Form er Forslaget jo ogsaa ganske nyt, idet det først i Gaar Formiddags forelaa for Offentligheden. Det er da ret naturligt, at Lovgivningsmagten i en Sag som denne vil undersøge, hvad det er, man gaar med til, og vil undersøge de enkelte Principper,